שאלות שמתוכם ניתן לבחור בהמשך לחידון בהלכות שמיטה על ספר מעגלי השביעית

1. אלו מלאכות אסורות מדאוריתא בשביעית? ואלו יש בהם מחלוקת?
א. חרישה, זמירה, קצירה, בצירה, - מדאוריתא זריעה – מחלוקת
ב. זריעה וקצירה מדאוריתא וזמירה ובצירה מחלוקת
ג. זריעה, זמירה, קצירה, ובצירה - מדאוריתא וחרישה – מחלוקת
ד. זריעה , זמירה,, קצירה, בצירה – מדאורייתא והדברה – מחלוקת

2. אלו מהאגדים הרשומים אינו נכון?
א. מעלת ארץ ישראל היא סגולית וטבועה בה מבראשית
ב. קדושת הארץ לעניין קיום מצוות התלויות בארץ מותנית בחיבור עם ישראל לארצו, ולכן בגלות בבל בטלה קדושה זו. וכשחזרו ישראל בימי שיבת ציון חזרה ונתקדשה קדושה שניה שאינה בטלה לעולם
ג. מעלת הקדושה של הארץ נובעת מהשראת השכינה בה ע"י הקב"ה והיא ארץ הנבואה
ד. מצוות ישוב ארץ ישראל קיימת רק במקומות בהם מחויבים במצוות התלויות בארץ. שהרי עיקר עניינה של תורה הוא קיום המצוות שבה.

3. מדוע החליט בעל ה"כפתור ופרח" שעלה מספרד לארץ ישראל להתיישב בבית שאן?
א. בגלל הענויות הרבה שהייתה מנת חלקו ובית שאן פטורה מתרומות ומעשרות
ב. כדי להודיע שעל אף שבית שאן לא חייבת בתרומות ומעשרות היא נחשבת לארץ ישראל
ג. בגלל שבית שאן הייתה עיר ספר ורצה לחזק את התושבים שם בשמירה על גבולות הארץ
ד. הוא רצה לחיות בסמוך לקבר הצדיק מבית שאן שזכותו תגן עליו ועל משפחתו בתוך שאר עם ישראל

4. הרדב"ז בקונטרס השמיטה ערער על היתר המכירה המבוסס על מכירת הקרקע לגוי
א. כי סבר שהמכירה לא תועיל כי אין לגוי קניין להפקיע את הארץ מקדושתה
ב. כי חשש שהגוי לא יסכים להחזיר את הקרקע ונמצא שגם בשנים הבאות לא נוכל לקיים מצוות בקרקע שתמכר
ג. כי סבר שהמכירה היא רק כלפי חוץ ולזמן מוגבל וכולם יודעים שלא מתכוונים באמת ולכן זה לא תופס הלכתית
ד. כי חשש שעל ידי המכירה אנו מפקיעים לגמרי את קדושת ארץ ישראל וכבר אין בה מצוות ישוב ארץ ישראל

5. מה כוללת מצוות ירושת הארץ לדעת הרמב"ן?
א. כיבוש הארץ בתקופת יהושע מיד 7 האומות שגרו בה ולהתיישב בה במקומם
ב. עם ישראל מצווה לכבוש את הארץ וליישבה ומצווה זו קיימת בכל דור ודור גם על הפרטים ואפילו בזמן הגלות
ג. עם ישראל מצווה לכבוש את הארץ ולישבה ולפתחה אבל חיוב המצווה הוא רק על כלל ישראל לאחר שיוצאים מהגלות ושבים לארץ
ד. מצוות כיבוש וישוב הארץ הייתה קיימת כשכבשו את הארץ בזמן יהושע ותחזור לעתיד לבוא בביאת המשיח.

6. הרמב"ם לא מנה את מצוות ישוב ארץ ישראל במניין המצוות. כיצד הסביר בעל מגילת אסתר את דעת הרמב"ם?
א. הרמב"ם סובר שמצווה זו אינה קיימת בזמן הגלות עד בא המשיח כיוון שאסור למרוד באומות בגלל 3 השבועות ומשם מוכח שאין מצווה בזמן הזה
ב. כיוון שגלינו מארצנו בטלה המצווה שהרי הקדושה לא קידשה לעתיד לבוא
ג. בגלל שרק מעטים עלו בתקופת עזרא (רק 42360) עם ישראל הפסיד את ההזדמנות להחזיר את קדושת ארץ ישראל
ד. הרמב"ם סובר שארץ ישראל ניתנה על ידי הקב"ה לעם ישראל. אבל אין מצווה בעצם הישיבה בה אלא רק בקיום מצוות התלויות בארץ

7. כיצד ניתן להוכיח שכנראה גם הרמב"ם סובר שמצוות ישוב ארץ ישראל קיימת בזמננו?
א. הרמב"ם מנה הרבה הלכות שנוהגות היום ומבוססות על מצוות ישוב ארץ ישראל

ב. הרמב"ם בעצמו עלה לארץ וביקר בחברון ובירושלים ואם לא הייתה מצווה בדבר לא היה טורח טרחה כה גדולה
ג. הרמב"ם עצמו בספרו היד החזקה כותב ארץ ישראל אינה קניין חיצוני לאומה היא קשורה בקשר חיים עם האומה
ד. הרמב"ן בעצמו בהשגות לספר המצוות כותב שהרמב"ם שכח לכתוב מצווה זו משמע שאכן הרמב"ם סובר שזו מצווה אלא שחלה טעות ומצווה זו נשמטה מספרו

8. ר' יוסי ברבי חנינא אמר ג' שבועות השביע הקב"ה את עם ישראל אחת מהן היא שלא יעלו ישראל בחומה (רש"י – בכוח ביד חזקה) יש שראו בכך איסור לעלות לארץ ישראל ולמרוד באומות. כיצד ניתן לבאר מדוע אין איסור זה נוהג, ובטח לא היום?
א. אין להוכיח דברי הלכה מדברי אגדה שיתכן מאוד שמשמעותם אינה איסור, אלא מטאפורה לגזרה אלוקית שמונעת מעם ישראל למרוד באומות ולעלות לארץ בכוח
ב. יש נם דעות הפוכות בחז"ל שסוברות שבגלל שעם ישראל לא עלו בהמוניהם בתקופת עזרא גרמו שבית המקדש השני יחרב ואנו פוסקים כדעה זו
ג. גם אם יש מקום לחשוש לדברי ר' יוסי, הרי לאחר החלטת חבר הלאומים והאו"מ על הקמת מדינת ישראל, סרה אימת השבועה שהרי זה ברשות האומות
ד. כל התשובות א-ג נכונות
ה. רק תשובות א,ג נכונות

9. מהם התנאים לכך שכיבוש הארץ יגרום שינהגו בה **כל** המצוות?
א. אזורים שכלולים בגבולות הארץ שכבשם מלך ישראל או נביא.
ב. אזורים שבגבולות ההבטחה שנכבשו על ידי יהודים כדי ליישב את הארץ, אפילו אם מדובר על משפחה או שבט.
ג. אזורים בגבולות ההבטחה שכבשן מלך ישראל או נביא, אפילו כדי לעשות לו שם של כובש גדול.
ד. אזורים בגבולות ההבטחה שכבשם מלך ישראל או נביא מדעת רוב ישראל, רק הם כיבוש רבים שמחייב שינהגו בו כל המצוות.

10. מדוע לדעת הרמב"ם קדושה ראשונה קידשה לשעתה, בעוד קדושה שניה קדשה גם לעתיד לבוא?
א. קדושה ראשונה מקורה בכיבוש רבים, ולכן כשנלקחה הארץ מידיהם בטל הכיבוש ונפטרה מהתורה ממצוות התלויות בארץ, אבל קדושה שניה קדושתה נובעת מהחזקה שהחזיקו בארץ ברשות, ולכן לא בטלה לעולם.
ב. קדושה ראשונה התבססה על יסוד לאומי בלבד ולכן כשנכבשה מידיהם בטלה הקדושה ,מה שאין כן קדושה שניה כל עניינה היה מתוך רצון לבנות את ירושלים והמקדש , וכיוון שהקדושה נבעה מקדושת המקדש , שכינה אינה בטלה לעולם ולכן גם קדושה שניה לא בטלה לעולם.
ג. תשובה ב היא אחד מההסברים להבנת נימוקו של הרמב"ם בתשובה א
ד. הדין הוא הפוך . דווקא קדושה ראשונה קידשה לעתיד לבוא בגלל שבה יש גם כיבוש וגם חזקה. בעוד ששטחים שנכבשו בקדושה שניה מעבר לכיבושי קדושה ראשונה כשגלו בטלה קדושתם.

11. השמיטה הראשונה בה השתמשו חלק מהמתיישבים בהיתר המכירה הייתה בשנת תרמ"ט. היו רבנים שתמכו בהתיר והיו שהתנגדו. מדוע לא הגיב ר' שמואל מוהוליבר למכתביו של הברון רוטשילד שהפציר בו לקרוא לתושבי מזכרת בתיה לקבל את היתר המכירה?
א. ר' שמואל מוהוליבר חשב שהברון יכול לפרנס את המושבות המועטות ,שהיו באותה תקופה, במשך שנת השמיטה, ולכן חשב שאין הצדקה להיתר המכירה.
ב. אומנם ר' שמואל מוהוליבר תמך בהיתר אבל לא רצה שהברון יכעס על המתיישבים כשישמע שהם אינם מוכנים לקבל את היתר המכירה שהוא עצמו תמך בו, ולכן העדיף שהכעס יופנה אליו ולא חלילה כנגד המתיישבים, דבר שהיה עלול לגרום להפסקת התמיכה של הברון בהם.
ג. ר' שמואל לא קיבל לידיו את מכתבי הברון. לאחר השמיטה התברר שהכתובת שהברון שלח אליה את המכתבים הייתה שגויה
ד. שליחי הברון שהיו אמורים להעביר את מכתבי הברון לר' שמואל מוהוליבר, לא העבירו את המכתבים במגמה לסכסך בין ר' שמואל מוהוליבר והמתיישבים לבין הברון, כדי לגרום להפסקת התמיכה

במתיישבים.

12. מדוע שביעית בזמן הזה מדרבנן לדעת רבי? והאם דין זה נכון רק בייחס לשמיטת כספים או גם בייחס לשמיטת קרקע?
א. בירושלמי מפורש שרבי תולה את חלותה של השביעית בחלות מצוות היובל וכיוון שיובל לא נוהג בזמן הזה כי עדיין אין רוב יושביה עליה, גם שביעית בזמן הזה רק מדרבנן בין ביחס לשמיטת כספים ובין ביחס לשמיטת קרקעות
ב. כמו שמפורש בסעיף א, אבל רק בייחס לשמיטת כספים, אבל שמיטת קרקע היא מדאורייתא גם בזמן הזה
ג. לדעת רוב הפוסקים שביעית בזמן הזה מדרבנן, על פי הנימוק שבסעיף א בין ביחס לשמיטת כספים ובין בייחס לשמיטת קרקעות. אבל שיטת ר' יוסף קארו בפרושו כס"מ , שדין זה נכון רק לגבי שמיטת כספים , אבל שמיטת קרקע היא מדאורייתא גם בזמן הזה
ד. שביעית בזמן הזה מדרבנן כיוון שבית המקדש חרב, וזה נכון גם בייחס לשמיטת כספים וגם בייחס לשמיטת הקרקע.

13. פירות שביעית שגדלו בקרקע של גוי, וגמר המלאכה והמרוח היו על ידי יהודי, האם הפירות קדושים בקדושת שביעית? והאם חייבים הם בתרומות ומעשרות?
א. אומנם אין לגוי קניין להפקיע את קדושת הארץ לעניין שיחשב כשקונה ממנו כיבוש יחיד. אבל פירות שצמחו בקרקע של גוי אין שביעית נוהגת בהם והם חייבים בתרומות ומעשרות.
ב. אין לגוי יכולת להפקיע את קדושת הארץ ולכן פירות שגדלו בקרקע גוי בשביעית קדושים בקדושת שביעית ופטורים מתרומות ומעשרות.
ג. תשובות א, ב הם מחלוקת שהייתה בין ר' יוסף קארו למבי"ט (ר' משה מטראני)
ד. סעיף ג נכון. וחכמי צפת שעיינו בדין זה הכריעו כשיטת ר' יוסף קארו ואף גזרו נידוי על מי שיעשה כדעת המבי"ט ולא יפריש תרומות ומעשרות מפירות גוי שנגמרו ונתמרחו ביד ישראל

14. בהקשר לפולמוס שהתקיים בקשר להיתר המכירה נאמר הביטוי "ברח מהזאב ופגע בו הארי" למה התכוון מי שאמר ביטוי זה?
א. כוונתו הייתה שמי שמוכר את הקרקע לגוי , רוצה להינצל מאיסור שביעית בזמן הזה שהוא רק מדרבנן , ועובר על איסור "לא תחונם" - לא לתת לגוי אחיזה בארץ ישראל שהוא איסור דאורייתא
ב. מי שמתנגד למכירת הקרקע לגוי בורח מאיסור "לא תחונם" ברמה הנמוכה שלו, וגורם לאסון כבד יותר כי גורם שהישוב היהודי בארץ יקרוס והאדמות יגיעו לגויים, וזה איסור "לא תחונם" חמור יותר שאינו רק זמני לשנה אחת אלא קבוע.
ג. מי שמתנגד להיתר המכירה על אף ששביעית בזמן הזה מדרבנן, בורח מאיסור קל מדרבנן ויגרום לאיסור חמור שהרבה חקלאים יעבדו את האדמות בלי היתר כלל והרבה מהקונים יאכלו פירות שנוצרו באיסור ויעשו בהם סחורה על אף שיש בהם קדושה.
ד. מי שבעד היתר המכירה מנסה להינצל מאיסור עבודה בשביעית בזמן הזה שהוא מדרבנן ומאבד על ידי המכירה את מצוות ישוב ארץ ישראל שהיא מדאורייתא, שהרי הקרקע איבדה את קדושתה כשנמכרה לגוי.

15. במה היה שונה יחסם של גדולי ישראל להיתר המכירה בשנת תרנ"ו לעומת השביעית הקודמת לה בשנת תרמ"ט?
א. הרבה מהרבנים שהתירו בשנת תרמ"ט, בגלל שהישוב היה בתחילת דרכו והמצב היה קשה מאוד, התנגדו להיתר בשמיטה תרנ"ו כיוון שהיישוב היהודי היה כבר גדול ומבוסס יותר
ב. גם רבני ירושלים הגדולים שהתנגדו בשנת תרמ"ט, הצטרפו להיתר בשנת תרנ"ו כיוון שזו הפכה להיות בעיה קיומית של מאות בתי אב , והיה חשש לביטול הישוב היהודי בארץ ישראל
ג. בשנת תרנ"ו כבר לא היה רבינו יצחק אלחנן מקובנא, גדול המתירים בשנת תרמ"ט בין החיים, ולכן גברה ידם של המחמירים ורובם לא הסכימו להשתמש בהיתר המכירה
ד. בשנת תרנ"ו כבר עלה מרן הגאון הרב קוק זצ"ל לארץ וכיוון שהיה נערץ ע"י רוב גדולי תלמידי החכמים בדור ההוא, הכריע את הכף לטובת היתר המכירה ורובם תמכו בו.

16. אלו מהדינים הבאים אינו נכון?
א. אסור לאדם לאסוף את פירות השביעית לתוך ביתו אפילו על מנת לחלקם לעניים

ב. אסור לעשות סחורה בפירות שביעית
ג. אסור לנהוג בפירות שביעית בדרך שונה מהרגילות בשאר שנים (מה שדרכו לאכול מותר רק לאכול ומה שדרכו גם לגם סוך מותר לסוך וכ')
ד. פירות או תבואה שהוכנסו לבית בהיתר מותר לאוכלם ללא מגבלה של זמן כל עוד שאינו סוחר בהם

17. מהי נקודת החידוש של הרב קוק בייחס למצוות השמיטה?
א. שאומנם אסור לישראל לעבד את הקרקע על ידי פועלים נוכרים אבל אין איסור אם הנוכרים מעבדים את הקרקע מרצונם.
ב. מצוות שמיטת הקרקע קיימת על בעל השדה והוא אחראי לא לעבוד בשביעית
ג. מצוות "ושבתה הארץ" היא מצווה כלל ישראלית לכל ישראל וכל מי שעובר עבירה ועושה עבודות הארץ בשביעית בנוסף לחטאו האישי, הוא מכשיל את כל ישראל שבגללו הם בטלים ממצוות "ושבתה הארץ"
ד. מצוות "ושבתה הארץ מחייבת אותנו בימינו למכור את הארץ בשמיטה לנוכרי כיוון שאם לא נמכור רבים יעבדו את הארץ באיסור ויעברו על הציווי על בעל השדה להשבית את הארץ

18. אלו מלאכות קרקע מותרות בשביעית גם מדרבנן?
א. עידור סביב העץ, כיוון שאין זו עבודה בגוף העץ עצמו
ב. סיקול אבנים מהשדה מותר בתנאי שאת הזריעה יעשה רק בשנה השמינית
ג. ישנו חילוק עקרוני בתכלית המלאכות שאסורות מדרבנן. אם המטרה היא למנוע הפסד היא מותרת , ואם המטרה היא להשביח את האילן היא אסורה.
ד. הכלל הוא אוקמי אילנא אסור, אברויי אילנא מותר?

19. מה הסברות המובאות בראשונים להתיר למשל השקיה בשביעית
א. התורה לא אסרה מלאכות שנזקן ארוך טווח כי השמיטה לא באה להחריב את העולם בשביעית.
ב. מלאכה שתפקידה רק לקיים את העץ אינה נקראת מלאכה חשובה ולכן לא נאסרה בשביעית
ג. פעולה החוזרת על עצמה בצורה תדירית אינה מלאכה יצירתית ואינה חשובה ולכן לא נאסרה בשביעית.
ד. כל 3 הסברות מובאות בראשונים
ה. רק תשובות א,ג נכונות

20. האם מלאכה דרבנן לצורך קיום הפרי בלבד הותרה בשנת השמיטה?
א. כן ,כי זה למנוע הפסד והפרי הוא ייעודו של העץ
ב. לא, כי הפירות בשביעית ממילא הפקר ולכן זה לא מוגדר מניעת הפסד
ג. החזון איש התיר והרב קוק אסר
ד. כל מלאכות שקשורות לקרקע או לאילן נאסרו מדרבנן בשמיטה אפילו אם העץ יפגע

21. כיצד מבאר הרב קוק את שיטת הרמב"ם ביחס לאיסור נטיעה וזריעה?
א. אין הבדל בין זריעה לנטיעה ושניהם אסורות מהתורה בכל צורה
ב. זריעה ונטיעה של גרעין של אילן אסורות מהתורה אבל נטיעה של ייחור שכבר קיים זה רק איסור מדרבנן
ג. זריעת זרעים אסורה מדרבנן אבל נטיעה אסורה מדאורייתא
ד. הרב קוק אומר שזריעה אסורה מהתורה, וביחס לנטיעה הוא מסתפק האם אסורה מהתורה כי יש בזה סתירה בדברי הרמב"ם

22. האם עציץ נקוב שאינו מונח על האדמה אלא מוגבה מימנה על יתדות, וספינה המוגבהת מהקרקע נחשבים כמחוברים לארץ?
א. ספינה נחשבת כמחוברת גם כשמוגבהת, כי המים מחברים אותה. אבל בעציץ נקוב זה נחשב לתלוש
ב. גם בספינה וגם בעציץ נקוב זה נחשב כתלוש
ג. גם בספינה וגם בעציץ נקוב זה נחשב מחובר
ד. בספינה זה מחובר, ובעציץ נקוב ישנה בזה מחלוקת ראשונים

23. האם ישנו איסור מהתורה לזרוע בחממה בשמיטה

א. הירושלמי מסתפק לעניין שביעית בכוונת התורה האם אסור לזרוע רק בשדה או שהאיסור הוא גם על זריעה בבית
ב. בתלמוד ירושלמי נאמר שמכיוון שכתוב בתורה ושבתה הארץ משמע כל מקום שהוא בארץ נוהג בו שביעית כולל בית ואם כן ודאי שגם בחממה אסור לזרוע
ג. כיוון שיש ספק בכוונת התורה בזריעה בבית ספק דאורייתא לחומרא, אבל כיוון ששביעית בזמן הזה היא רק מדרבנן הכריע בעל פאת השולחן לקולא ולכן מותר לזרוע בבית ואותו הדין גם בחממה
ד. זריעה בבית היא נגד טבע הגידול ולא כדרכו אבל חממה שבה זו הדרך לגדל דינה כמו שדה ואסור לזרוע בה
ה. תשובות א,ג נכונות תשובה ד זו שיטת החזו"א , ויש שאומרים שחממה כבית ומתירים לזרוע בה

24. בתורה נאמר "את ספיח קצירך לא תקצור" מה נאסר מדין תורה?
א. התורה אסרה לקצור בכל דרך שהיא גם ספיחי שישית שנכנסו לשביעית, וודאי שאסור ספיחין שגדלו בשביעית
ב. התורה אסרה לקטוף את פירות האילן שגדלו בשביעית אבל ירקות שגדלו מעליהן מותרים לאכילה בשביעית
ג. התורה אסרה לדעת חכמים רק קציר כדרך הקוצרים בכמויות גדולות מעבר לצרכי אכילת האדם, ואיסור ספיחין שגדלו מאליו באכילה הוא רק מדרבנן
ד. התורה אסרה רק ספיחין שצמחו בר בגינה או במקום שאין דרך לזרוע בו

25. בתורה נאמר "וכרמך לא תזמור"
א. מטרת הזמירה היא הגברת הצמיחה של הענפים הנותרים ועיצוב העץ באופן שירכז את הצמיחה במקום הנכון
ב. לדעת הרב קוק קציצת ראשי הזמורות תפקידה להביא לצימוח חזק של הזמורה והגברת היבול, והיא אסורה מהתורה. אבל הסרת רוב הזמורה והשארת מספר עינים בעיקרה מטרתה בעיקר חיזוק האילן ולא ריבוי ההנבה של הפירות ולכן היא מותרת
ג. הרב קוק מחלק בין הזמירות השונות כמו בסעיף ב אבל מסקנתו ביחס לזמירה שמסירה את רוב הזמורה שהיא אסורה מדרבנן.
ד. לדעת הרב קוק אין הבדל בין סוגי הזמירות השונות וכל זמירה בכרם היא איסור דאורייתא.

26. האם ניתן לקחת פירות שביעית שלא הופקרו ע"י הבעלים ללא רשות?
א. מותר. שהרי התורה הפקירה את הפירות באומרה "ושבתה הארץ שבת לה'"
ב. אסור . כי כוונת התורה היא לצוות על האדם להפקיר את פירותיו בשביעית אבל אם לא הפקיר הפירות אינם מופקרים
ג. יש בזה מחלוקת, ולדעת האוסרים כיוון שאין הפירות הפקר חייבים גם להפריש מהם תרומות ומעשרות
ד. אומנם יש בזה מחלוקת, אבל כיוון שזו שנת שמיטה לדעת כולם לא מפרישים מפירות אלו תרומות ומעשרות.

27. היתר אוצר ב"ד הובא בתוספתא. כיצד תקנה זו פועלת למעשה?
א. כמו בתקנת פרוזבול גם כאן מוכרים לב"ד את השדות לפני השביעית לשנה אחת וממילא מותר לעבוד בשדה בשביעית כי דיני השביעית חלים רק על שדה של הפרט ולא על שדה של ב"ד
ב. המגדלים מפקירים את המטעים בפני הב"ד, וב"ד ממנה אנשים שיטפלו בפירות, יקטפו, ישווקו וכ' ואנשים אלו מקבלים את שכרם כשכירי ב"ד והמחיר שיגבה מהצרכן נועד לחסות את ההוצאות של הב"ד.
ג. תשובה ב נכונה אלא שהב"ד מקפיד לא לקחת את החקלאים בעלי הקרקע כשכירים שלו כדי שזה לא יראה כהערמה
ד. אוצר ב"ד הוא כמו בסעיף ב אלא שעושים אותו רק לחקלאים שחתמו על היתר מכירה שמאפשר להם לעבוד בשדה ואוצר ב"ד מאפשר לסחור בפירות אלו

28. מהי מצוות ביעור?
א. כל הספיחין שגדלו בשביעית אסור לאוכלם וצריך לבערם בשריפה

ב. כאשר כבר אין מסוג הפירות שיש לי בבית בשדה, על האדם לבער את שארית הפירות מביתו. לדעת הרמב"ם הביעור ע"י שריפה, ולדעת הרמב"ן ניתן לקיים את ביעור הפירות בכך שמוציא האדם את הפירות מביתו ומפקירם.
ג. ארץ ישראל מחולקת לעניין הביעור לשלוש ארצות (אזורים) יהודה, עבר הירדן והגליל. סעיף ב' נכון רק כשכלו הפירות מהשדה בלפחות 2 מתוך 3 הארצות הנ"ל.
ד. סעיף ב' נכון אלא שהרב קוק טוען שלדעת הרמב"ן אסור לעשות כרמב"ם ולשרוף את הפירות כי יש בהם קדושת שביעית וחייבים להפקירם.

29. מה דין פירות שביעית?
א. לדעת הרמב"ן יש מצוה באכילת פירות שביעית אבל הרמב"ם לא מנה מצוה זו בספר המצוות שלו.
ב. לדעת כל הפוסקים פירות שקדושים בקדושת שביעית אסור להפסידם או לקלקלם, אבל כל שימוש שהאדם נהנה מהפירות גם אם זו לא הדרך הרגילה של השימוש בפרי מותר.
ג. אסור לשרוף עצים שצמחו בשביעית גם בשביל לחמם את הבית כי בשרפתם יש פגיעה בקדושת שביעית שקיימת בעצים.
ד. כל התשובות נכונות.

30. מהם העקרונות ההלכתיים שעליהם מבוססת תקנת הפרוזבול?
א. שביעית בזמן הזה מדרבנן
ב. המוסר שטרותיו לב"ד לא נשמטים החובות
ג. אפילו אם שביעית בזה"ז מדאורייתא היה רבי מתקן פרוזבול שהרי הפקר ב"ד הפקר.
ד. תשובה ב נכונה ותשובות א,ג להבנת רש"י בסוגיא הם מחלוקת אמוראים בגמרא.

31. זמירה אסורה מהתורה. האם ישנם גיזומים שמותרים בשמיטה?
א. זריעה וזמירה הם איסורים מפורשים בתורה ולכן כל זמירה אסורה
ב. גיזום לנוי וכיסוח גדר חיה כשהיא מלאה מותר
ג. גיזום ושרפת הדסים כיוון שזה רק כדי שיהיו משולשים, מותר
ד. גיזום ענפים מכשילים, מותר.
ה. תשובות ב, ד נכונות.

32. האם זריעה מותרת בשביעית במצבים מסוימים?
א. זריעה היא איסור תורה ולכן אין שום אפשרות להתיר זריעה בשביעית
ב. אם הקרקעות נמכרו בהיתר מכירה מותר ליהודי לזרוע בהם בשביעית
ג. בחממות על גבי מצע מנותק לפי הרבה פוסקים מותר לזרוע בשביעית
ד. מותר לזרוע לצורך אוצר ב"ד
ה. תשובות ב, ג, ד נכונות.

33. הרב ליכטנשטיין במאמרו יסודותיה הרעיוניים של השמיטה מביא מספר השוואות בין שבת לשמיטה. **איזו מההשוואות <u>אינה נכונה</u>** וממילא לא מוזכרת במאמר?
א. **כשם שבשבת** ישנו איסור מלאכה גם על בהמתו של האדם שאסור לו להשכירה לנוכרי שיעבוד בה בשבת. **כך גם בשמיטה** אסור להשכיר את בהמתו וכלי עבודתו לגוי כדי שיעבוד בהם בשדהו בשמיטה
ב. **כמו שביחס למצוות שבת** נאמר "שבת לה'" **כך נאמר בשביעית** "שבת לה'"
ג. **כשם שבשבת** יש גם תזכורת מעוררת תודעה (זכר למעשה בראשית, זכר ליצ"מ) וגם תחום מהותי עם השלכות מעשיות. **כך גם בשביעית** יש גם תזכורת לעורר בתחום האמונות והדעות מוסר וערכים , וגם השלכות ממשיות כמו שמיטת כספים והפקר פירות
ד. **כמו שהשבת** יש בה גם ריענון האדם למילוי מצברים לקראת ימי החולין ומצד שני כל פעילות ימי החול היא לשם הערכים הרוחניים שהשבת מייצגת. **כך השמיטה** מצד אחד היא מאפשרת מרגוע ומנוחה משנת העבודה ומצד שני היא שנה שלקראת הערכים שבה צועד האדם.

34. הרב שאול ישראלי במאמרו "מצווה כוללת" מתייחס לפסוק "וכי תאמר מה נאכל בשנה השביעית..." **האם לדעתו נכון** שהחקלאי יאגור ויפריש כל שנה משנות העבודה חלק מכספו, כדי שיהיה לו כסף לפרנסתו בשנה השביעית?

א. הרב ישראלי סובר שיש בשנה זו ניסיון לאדם בתחום האמונה השלמה בהשגחה. ולכן אין לו לאדם, לאגור ולאסוף כספים כדי לקיים עצמו בשמיטה.
ב. המבחן של האדם הוא האם יעמוד בניסיון לא לעבוד בשנת השמיטה, על אף ההפסדים. אבל פשוט שהוא צריך להכין עצמו ולהפריש כל שנה כסף כדי שיוכל לעבור את שנת השמיטה בצורה סבירה.
ג. הרב ישראלי סובר שהתורה רצתה שהאדם יכנס לשנת השמיטה מתוך לב סמוך ובטוח שאין מעצור לה' להושיע ולכן אם ידאג לעצמו להכין מזון או כספים לקראת שנת השמיטה לא יוכל להיווכח בהשגחה העליונה , כי לא תשלח לו הברכה כלל בשנה השישית.
ד. תשובות א , ג נכונות

35. במאמר דבר השמיטה ושלטון החוק מנסה הרב יגאל אריאל להתמודד עם ציווי התורה "וזה דבר השמיטה שמוט כל בעל משה ידו..." **מה מגמת התורה** במצווה זו של שמיטת כספים
א. ליצור עולם חדש שוויוני ומתוקן, שיאפשר ע"י מחיקת החוב הזדמנות שווה גם ללווה להתחיל מחדש
ב. ביטול החוב באופן חוקי אינו מבטל את הצורך המוסרי לשלם. מגמת המצווה היא ליצור מהפכה אנושית חברתית ורוחנית, בה החוק המוסרי ההבנה וההסכמה הם שיובילו.
ג. תפקיד השמיטה לשבור את מעגל השנאה והקנאה, ולהפוך את המדינה למקום בו המניע את הבריות הוא החוק המוסרי
ד. התורה סוברת, שזה מוסרי שהאדם העשיר שהלווה לעני יוותר על הקרן בסוף שנת השמיטה. ולכן אסור למלווה להסכים לקבל את סכום ההלוואה גם אם הלווה רוצה להחזיר.
ה. תשובות ב, ג נכונות.

36. **איזה מבין התכנים או הציטוטים הבאים <u>לא כתב</u>** <u>הרב קוק בהקשר למצוות השמיטה</u>.
א. חיי החול מעכבים את הטוב האלוקי הטבוע בקרבה של האומה. בשנת השמיטה מתנער האדם ממהומת החיים הרגילה, ובכך הוא מאפשר את הופעת הטוב האלוקי הטבוע באומה.
ב. שנת השמיטה אינה מצווה חיצונית לאומה רק בתור אמצעי למטרה של שוויון חברתי, אלא היא חטיבה עצמותית שקשורה בקשר חיים עם האומה.
ג. את אותה פעולה שהשבת פועלת על כל יחיד, פועלת היא השמיטה על האומה בכללה.
ד. נשמת האומה והארץ יחדיו פועלות את יסוד הויתן, תובעות את תפקידן להוציא אל הפועל את עריגת קדושתן בשנת – שבתון.